

Székelyi Udvarhely

Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyék székely érdekeit védő politikai ujság.

Előfizetési ár: egész évre 50 Lei, félére 25 Lei, negyed-
évre 12 Lei 50 bani. Egyes szám 1 Lei.
Művelés díjszabás szerint. — Nyílt-tér soronként 3 Lei.

ALAPITOTTA
BETEGH PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Megjelen minden vasárnap.

Szólj igazat!...

Január 30-i számunkban szóvá tettük a kolozsvári uraknak politikai szervezkedési kísérletét és körvonalaztuk a még félre nem vezetett székely nép álláspontját. Kijelöltük az utat, amelyen haladnunk kell, ha azt akarjuk, hogy boldogabb napok virradjanak a Székelyföldre.

Szózatunkat meglelégedéssel és nagy örömmel fogadta a székely nép, mert végre nyíltan is megmondatott az, amit mindannyian éreztünk, tudunk, amelynek átkát évszázadok óta viseljük:

a minket, szegényes körülményeinket nem ismerő és távol élő urak, saját husos fazekaik megtöltésére ne használják ki többé a székely nép jóhiszeműségét, és szívós akaraterjét. Miniket tévutakra többé ne csalogassanak! Sorsunkat ezentul — mint 2-300 évvel ezelőtt is — magunk akarjuk, magunk fogjuk intézni! Ehhez jogunk van, de kötelességünk is!

Szózatunknak nemcsak a Székelyföldön, hanem a munkásság körében is visszhangja támadt. »Világosság« című lapjuk szintén leplezetlenül és nyíltan kijelenti többek között:

„A készülődő Magyar Szövetségnek azért nem vagyunk hívei, mert a nemzeti jogok kiküzdésének cégéje alatt nem engedjük az itt lakó népek gyűlölködését tovább szítani...”

Am: „Szólj igazat, betörök a fejed!” — mondja egyik közmondásunk. A kolozsvári urak ádáz haraggal tekintenek ránk. Székelyföldi megbizottaikkal nekünk rontanak, szeretnének elhallgattatni, az igazságot elnémíttatni. Egyik kolozsvári lapjukkal pedig megfuvatták a vész-

kürtöt: konjunktura magyaroknak neveznek, akiknek a székelységhez semmi közük.

Nem akarunk, de nem is szoktunk személyeket támadni. Mi elvekért harcolunk! Oly elvekért, amelyek vágyként, imádságként ott vannak minden székely szívben és azért tőlünk ne várják, hogy viszonzásként szintén személyeskedjünk. Ezt kizárólag a Magyar Szövetség uraira bízunk, akik elavult politikai szótárukból még ezt sem hagyták ki.

nek fáj a szíve? Csak nekünk, székelyeknek!...

Ez a szintiszta igazság! Ennek nyílt kimondása és az ebből folyó következményeknek emlékeztetünkbe tartása, a legelső, húsunkba-vérünkbe vágó székely érdek. Hogy ezt a kolozsvári urak nem értik meg, nem foghatják fel, ezen mi csöppet sem csodálkozhatunk. Hiszen a múltban sem értettek meg minket, amikor velünk — nélkülünk politikát csináltak.

Hogy ezentul elsősorban a székelység érdekeit tekintjük és minden egyes alkalommal komoly fontolóra vesszük, meny-

Székely Testvérek!

Az a rendkívüli érdeklődés, mely a székely anyavármegye minden körében a „Székely-Udvarhely” iránt hétről-hétre megnyilvánul, arra a komoly elhatározásra indított, hogy ezt az izzig-origig székely ujságot a négy testvér vármegye szolgálatába indítsuk.

Most van erre a legnagyobb szükség, amikor a meg- és egyetértés mindannyiunk életfeltétele.

Mi eddig is a székelység közös érdekéért dolgoztunk: „Mindent a népért, a néppel!” Ezért fogunk küzdeni teljes erőnkkel jövőre is. Aki mást állít rólunk, az a székely nép ellensége.

Fogjunk tehát testvéri kezét. Támogassuk egymást. Ha mindnyájan egyetértünk, szívből, lélekben egyé leszünk, csodákat művelhetünk.

Olvaszatok és terjesszék a „Székely Udvarhely”-et, a Ti lapotokat, a székelység szószólóját, mely ezután az összes székely vármegyék központjain számonként is 1 leiert kapható.

Székely testvéri szeretettel:
a „Székely-Udvarhely”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Mi a múlt keserves tanulságain okoltunk.

A múltban csak választások idején volt a székely kedves és nagybecsült. Azontul elmegetett világnak, vagy itthon küzdhetett a részvétlenséggel vagy a nincsetlenséggel. Hogy vasutaink, járható utaink, gyáripárunk legyen, hogy háziiparunk fejlődjék és ne legyen földönfutó a Székelyföld fele népe... ezzel ki törődött, ezért ki-

nyire válik ez vagy amaz a mi javunkra, gyermekeink boldogságára — ezért a kolozsvári urak ne prüszköljenek olyan nagyon. Tőlük tanultunk. Ők a múltban s most is elsősorban saját érdekeiket tolták előtérbe. Az osztóigazság azt kívánja, hogy ezentul a mi érdekeinkről is essék szó és azok érdekében történjék is valami.

S hogy ez így legyen, csakis magunkban bízhatunk!

A megfordult világ.

E hó 5 én volt Veterán fenti című négyfelvonásos korrajzáának a bemutatója páratlanul nagy érdeklődés mellett Székelyudvarhely.

A jegyeket elkapkodták. Hogyne, mikor harminc szereplő minden atyafia ott volt az előadáson. Már jó előre úgy volt beharangozva, hogy az egész darab csupa helyi aktualitás. Hát valljuk be, kíváncsiak is voltunk rettenetes módon.

És jött a nagy premier és az első felvonás végén „A megfordult világ” olyan benyomást kezdett gyakorolni a néző közönségre, mintha nemcsak a darab volna teljesen meg- és felfordulva, hanem a székek is, amiken a publikum ül.

Az első felvonás hallatlan hosszú volt s a mellett teljesen eseménytelen, fájdalmasan unalmas. Néhol ha kap is egy kis lendületre, azt is teljesen lerontja a minduntalan ismétlődő sok rossz hasonlat.

A darab meséje? Mint egy „Kakas Márton” belí vezércikk. A feministák győzni akarnak és győznek, aztán nem akarnak megbukni és szépen megbuknak. És velük együtt bukik az egész darab.

Ami kiemelendő és határozottan elsőrendű volt, az a kulisszák mögött páratlan élethűen utánozott gyerek-sírás. Ez sikerült, egyéb semmi.

Hiába vonult fel harminc szereplő és a nagy sláger: Perce Stéfi, a forradalomra emlékeztető tömegjelenségek sem tudtak hatást elérni.

Hogy a szereplők is kárpótolva legyenek, igen helyes volt a második felvonás fináléja, a feminista induló, mert ha az sincs, a szereplők sírva vonultak volna a kulisszák mögé.

Azonban páratlan színvonalat tehnikára vall az, hogy annyi szereplőt olyan — rendkívül indoktalan módon, de azért oly ügyesen rángatott végig négyfelvonáson, hogy azok eltaláltak, hogy kihez kell beszélniök és hogy mikor és hol kell kimen-
niök.

Veteránnak nem ez az első színvonalú műve (a többiit hagyjuk), de erről igazán kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy alaposan nem sikerült. Ez a kudarc azonban nem homályosíthatja el Veterán érdemét, mert hiszen mégis csak ő az első, aki száználmas színházi kellékeinek restaurálása érdekében önzetlenül fáradozott. Ugy neki, mint az összes szereplőknek ezért csak hálások lehetünk. Veteránnak pedig maradjon még vigaszul, ha rossz darabíró is, tanárnak mégis jó tanár. (Beküldték).

Rejtélyes gyilkosság Vargyason.

A végredelet és következményei.

Az öreg Czinczér János Vargyas községben, a háboru ideje alatt vagyonát rokonára: Pál Dénesre iratta azzal a kikötéssel, hogy ötlet holtanapjáig tisztességesen kötelesek el-tartani. Szóval „székely penzióba” vonult. Azért említjük a „székely penziót”, mert a legtöbb székely öregségére így szokott magáról gondoskodni — elég helytelenül, amint a következmények már számtalan esetben beigazolták anélkül, hogy okultak volna belőle.

Mi sem természetesebb, minthogy Pál Dénes, a jónak mutakozó rokon, eget-földet ígért az öreg Czinczérnek s az egyideig békeségesen éledgett is.

Telt-múlt az idő. Pál Dénesnek vágyai támadtak arra, hogy ő legyen a gazda. A kapzsiság ördöge folyton erre sarkalta.

Ezután már az öreg Czinczér kezdett alkalmatlan lenni a saját szorgalmából gyűjtött vagyonában. Sőt tanuk állítása szerint — Pál Dénes, a kedves rokon, olyan kijelentéseket is tett, hogy: „ha még soká él, megnyuvasztják”.

Halottszállítás Vargasról Oroszhegyre.

Az öreg Czinczér — úgy látszik — tényleg kiszenvedett. 1921. február 5-én Pál Dénes és fia Pál János Vargasról székéren Oroszhegyre szállították, hogy a „hirtelen elhalt” rokont ott „tisztességesen” és lehető gyorsan eltemessék.

Annaira siettek a temetéssel, hogy még a halottkémnek sem szóltak.

Egyszerűen a paphoz mentek és így akarták az öreget sürgősen elföldelni.

Temetés azonban nem történt.

Legalább úgy nem, ahogyan Pálék akarták. Az öreg Czinczérnek fia is volt, aki távolléte miatt csak akkor tudta meg atyja halálát, mikor annak temetésére Oroszhegy községben már harangoztak.

A fiu, atyja hirtelen halálát hallva, gyanút fogott és azonnal a község házához sietett, hogy ott a halál okát megtudja. De hát az előjáróság — miután bejelentve nem volt — felvilágosítást nem adhatott.

Erre a fiu felkérte a hatóságot, hogy a temetést akadályozza meg és értesítse a felsőbb hatóságot is a halál okának kiderítése végett.

Kiszáll a komisszió.

E hó 8-án délután, mihielyt Dr. Voszka ügyésznek az eset tudomására jutott, a tisztí orvosokkal azonnal kiszállt a helyszínére Oroszhegy községbe.

Dr. Comsa vármegyei és Dr. Böhm városi tisztí főorvosok rövidesen megállapították, hogy az öreg Czinczér 3 oldalbordája be van törve és az arcán sérülések nyomai látszanak. A halál pedig a bordatörés következtében állott be. Kétségtelenül megállapították, hogy az öreg Czinczér erőszakos halál áldozata lett.

A vizsgálat

folyamatban van s a mennyire hatóságaink ügybuzgóságát ismerjük, rövidesen nyomára jönnek e rejtélyesnek látszó gyilkosságnak.

A székelyudvarhelyi lpartestület.

szépen megindult ügyét késlelteti egyes iparosoknak azon vitája, hogy a testületnek csak a képesítéshez kötött iparosok legyenek-e tagjai vagy pedig — amint az elfogadott alapszabály kimondja — az engedélyhez kötött iparosok és kereskedők is.

A törvény szigorúan vett szabályaihoz ragaszkodva, kétségtelen, hogy az lpartestület kötelező tagjai csak a képesítéshez kötött iparosok.

Azonban a jelenlegi nehéz s folytonos hullámnázásnak kitett ipari és kereskedelmi viszonyok megkívánják azt, hogy az lpartestület minél erősebb intézménnyé fejlődhesék; tagjainak száma és így ereje, minél nagyobb legyen.

Sőt — ami nézetünk az, hogy tulajdonkép nem csak városi, de az egész vármegye iparosait magában foglaló testületre volna itt — most inkább, mint valaha — szükség.

De ha akadályok merültek is fel, ez korántsem alkalmas operáció arra, hogy a már megalakult lpartestület megdönthesse. Első sorban az lparhatóságnak, azután meg a felsőbb hatóságoknak tartozik jogkörében e kérdés felett dönteni.

Ebből az akadémikuskodásból csak annyi hátrány érheti az iparosokat és alakuló testületet, hogy ügyük ezzel is az évtizedekre menő késedelem mellett, még újabb halasztást szenved.

Pedig nemcsak szóval kellene hirdetni a demokráciát, hanem tettel beigazolni. Mert az igazi ember ott kezdődik, ahol embertársát foglalkozásra való tekintet nélkül — megbecsülni tudja.

Utáljuk a kaszt-rendszert. Becsüljük az egyenlőséget és testvériséget!

Sata beismerte a gyilkosságot.

(Saj. tud.) A szentegyházfalvi gyilkosság ügyében meglepő fordulat történt. Sata Gyárfás, a Bencze Lőrincné kedvese beismerte, hogy az elvetemült gyilkosságot ő követte el.

Beismerte, hogy az öreg Bencze Lőrincet egyedül ő végezte ki múlt év december 30-ára virradó éjjel. Az öreget ő tette a saját kocsijára és a befogott szekérrel a lovakat Kápolnásfaluból a Szentegyházfaluba vezető utra ő engedte szabado-

don, hogy azt a látszatot keltse, mi-kép Benczét utközben verték agyon.

Azzal védekezik, hogy az öreg Bencze ötlet megtámadta és így önvédelemből ragadott fejszét, mert életveszélyes helyzetbe került. Azonban e védekezés ellen szól összes eddigi vallomása.

Benczéné apját, Lőrincz Dánelt, aki előzetes letartóztatásban volt, Sata Gyárfás beismerő vallomása után, Dr. Voszka ügyész szabadlábra helyezte.

Önéletrajz.

Irta: lengyelfalvi báró Orbán Ottó.
(A „Székely-Udvarhely” számára átdolgozta: Befeleg Pál.)

XVII.

Az angolok a köszénbányát azonnal mivelés alá vették. Azok a hajók, melyek Angolországból a hadsereg részére élelmiszereket szállítottak Krimbe, visszamenetkor ezekből a bányákból köszénnel megrakodva tértek haza. Így aztán a hadsereg élelmészét, köszénben is busásan visszakapták az élelmes és szorgalmas angolok.

Hjah, szemesé a világ. Vaké az alamizna! — tartja a közmondás...

Lord Raglan, mikor a harcterről — a békekötés után — hazájában visszatérőben volt, az ázsiai köszénbányáknál kikötött. A gazdag bányákat gyönyörködve szemlélte meg.

A vitéz tábornoknak e szénbányáknál azon ötlete támadt, hogy kíséretével együtt, az ázsiai részen fog visszatérni Konstantinápolyba és pedig lóháton teszi meg az utat, hogy Ázsiának utban eső helyeit lássa s annak népszokásait is megismerhesse.

Lord Raglan tábornok kísérete huszonegy tagból állott. Természete-

sen báró Orbán Ottó is e kísérethez tartozott és híven követte tábornokát ez utolsó expedíciójában.

Lord Raglan tábornoknak és kíséretének a török hatóságok kifogástalan hegymászó török lovakat bocsátottak rendelkezésére. E mellett kipróbált, biztos útmutató kalauzokkal és megfelelő katonai fedezettel is ellátták.

Az utazás rendkívül érdekes volt és 21 napig tartott, amíg Konstantinápolylyal szemben, a Boszporusnak ázsiai részén fekvő Skutari nevű török nyaralóhelyre Lord Raglan kíséretével együtt megérkezett.

Sok helyen az utak őserdőkön vezettek keresztül, ahol csak gyalogos ösvényeken tudtak a lovak egyenként és egymásután haladni.

Az ázsiai falvaban török asszonyok is foglalkoznak mezei gazdasági munkával. A határokon vigan énekelve és csevegve dolgoztak. De amint az idegenek közeledését észrevették, az ének és csevegés azonnal megszűnt.

A török asszonyok úgy elbújtak a bokrok közé, mint az apró madarak, mikor a vércse reájok csap.

Az összes falukban nagy tisztelettel fogadták Lord Raglant és kíséretét.

Minden községbe, ahol déli pihe-nőt vagy éjszakai megállót tartottak, az idegen utasok elfogadására berendezett községházához szállásolták el. Ide aztán a nép tejet, mézet és egyéb élelmiszereket hordott össze olyan mennyiségben, hogy abból hat akkora személyzet is bőellátásban részesedhetett volna.

Lord Raglan az utazással és az ázsiai török lakosok rendkívül szívélyes fogadtatásával s vendégszeretével, nagyon meg volt elégedve.

Különösen báró Orbán Ottót halmozta el dicséretével, mert nála nélkül értekezni nem tudott volna azon vidék török anyanyelvű lakosságával.

Lord Raglan kíséretével együtt megérkezvén Konstantinápolyba, csapataival utra készülődött vissza Angolországbá.

A lord báró Orbán Ottót is magával akarta vinni Angliába. Ezért is báró Orbán Jánost személyesen felkereste és pagyon kérte, hogy fiát, akit ő annyira megszeretett, továbbra is hagyja mellette.

Ő majd Angolországban katonai intézetbe helyezi el és angol katonát neveltet a fiuból s mindenkép gondoskodik róla.

Báró Orbán János megköszönte

szépen lord Raglan tábornok szíves ajánlatát, de semmi feltétel mellett nem volt hajlandó fiáról lemondani. Nem akarta, hogy idegen nemzet fia legyen és ne maradjon magyar, mint amilyenek elődei voltak.

Hejh pedig ha tudta volna, hogy mennyi bajtól, szenvedéstől mentette volna meg, bizonyára másképp cselekedik báró Orbán János is... De hát így volt írva a sors könyvében s így kellett maradnia.

Lord Raglan tábornok látva azt, hogy minden igyekezete hiába való törekvés, mert báró Orbán János fiától megválni nem akar, úgy az apától, mint báró Orbán Ottótól igen érzékeny bucsut vett. Azután hadseregével vissza hajókázott Angolországbá.

Báró Orbán Jánosné Knechtel Eugenia 1858-ban Konstantinápolyból egyedül ismét vissza jött Lengyelfalvára. Célja az volt, hogy a forradalom miatt szenvedett anyagi romlást, némileg rendezze.

Azonban egyedül nem birt boldogulni. Levelet irt Konstantinápolyba férjének, hogy Ottó fiukat küldje haza Lengyelfalvára, az ő segítségére.

(Folyt. köv.)

A falusi bíró ács-szerszámai.

— Vallatás a bírónál. —

Az elmúlt héten két székely fiatal ember kereste fel a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségét. Panaszra jöttek Tudják, hogy nálunk meghallgatásra találnak. Panaszukat így adták elő:

1921. február 3-án éjjel Székelydobó községben Ifj. Kovács Miklós ácsmester, községi bíró laktelkéről ismeretlen tettes ellopta a faragó fejszét, gyalut, fűrész, kézvonót és a furót.

Másnap a bíró jelentést tett erről Farcád községben a csendőrségnél. Két csendőr jelent meg Székelydobóban. Maguk mellé vették a károsult bírót, Péter József ny. csendőrt és Dobai Miklós polgárt és házkutatásra indultak.

Kiss Ferencnél és özv. László Zsigmondnál mindent felkutattak, de az elveszett holmikból egyiknél sem találtak semmit.

Ezzel azonban nem elégedtek meg. Kiss Ferencel a bakkancsát lehúzták s azt elvitték és a károsult kertjében levő lábnyomokat összemérték. De sem a bakkancs, sem a csizma nyomokkal nem talált, sőt egy és fél cm.-rel a nyom azoknál nagyobb volt.

A bíró a csendőröket a falu korcsmájába megvendégelte. A csendőrök a korcsmába a kerteken mentek át, hogy a kíváncsiskodó nép ne lássa.

A vendégeskedés este 7—8 óráig tartott. Ekkor Kiss Ferencet a bíró házához vitték a leitatott csendőrök.

A bakkancsát ismét lehúzták, arcul- és oldalba verték. Az egyik csendőr kivülről ujnyi vastagságú bogos vesszőt vitt a szobába, letérdeltették a karosszékre és meztelen talpát addig ütötték, míg a vessző elszakadt.

Majd egy járompalcát szerzett a brutális csendőr s azzal verték. Végül a nadrágját is lehúzták és a legvadabb módon félórát ültetve, kintették. Gyengébb szervezeti ember belehalt volna.

A fájdalmas ordítózásra a bíró és bíróné a külön szoba ajtaját verni kezdték s erre a csendőrök a kintzást abba hagyták.

Felhúzták a csendőrök a bakkancsot Kiss Ferencel és nagy kegyesen haza küldötték azzal a rendelkezéssel, hogy este mindig otthon legyen.

A sértett Székelyudvarhelyt: Dr. Böhm Jenő városi tisztí főorvossal láttelelet vétetett fel, amelyet szerkesztőségünkben is bemutatott. E szerint: „A hatalmas vérdaganatok, melyek a sérülés elszívódása után három nappal ijesztő képet mutatnak, ugyisint a borda közötti izmok sérülése szintén tompa eszközökkel erednek. Gyógytartam husz napon túl (körülbelül 28—32 nap) tehető; tekintettel többszörös mivoltukra.”

Példás büntetést várunk, mert az ilyen vallatás nem emberséges dolog — a huszadik században...

séggel terpeszkedik szét és rendíthetetlenül szórja a mérges gázokat. A közönség nagy csoportokban szemléli a képeket és szellemesen szellemesebb viccekkel, füszerzi az ingyen mulatságot. A két utóbbi ív nagyságú kép Bodrogi és Hirsch kirakataiban díszel.

— **Véglegesítések** a kolozsvári belügyi államtitkárság 13375/18105-920. számú rendeletével Székelyudvarhely városnál Szibán György polgármestert, Nyegrutz F. Emil I-ső tanácsost, Körtvélyfay József II-od tanácsost és tisztí-főügyészt, Dr. Baczó Albert tisztí-főügyészt, Serfőző Antal főjegyzőt, Asztalos Dénes irattárnok és helyettes aljegyzőt, Navrea László iktatót, Zayler Gyula kiadót, Darnóczi József I. városgazdát, Gáspár Miklós II. városgazdát, Dronka Valér adóhivatali pénztárnokot, Török Géza ellenőr, helyettes számvevőt, Szabó Dénes végrehajtót, Katona Mózes adóhiv. tisztviselőt és Török Arthur városi mérnököt ezen állásaikban véglegesítette s illetményeiket véglegesen megállapította. A véglegesítésnél a tisztviselők általában 1—2 fizetési osztállyal kerültek előbb, mint amilyenben voltak, minek folytán a véglegesítő rendelet a városi tisztviselők körében általános meglepedéssel találkozott.

— **Hivatali vizsgálat.** Bordean Silviu, a brassói 8. sz. csendőrezred parancsnoka, egy őrnaggyal vásáran Székelyudvarhelyre érkezik. A csendőrszázad ügykezelését megvizsgálva, Oklánd, Székelykeresztur, Zetelaka és Szentábrahám községekbe is kivonul szemlét tartani Crăciunescu Titu csendőrszázados kíséretében.

— **Tanügyi kinevezések.** A közoktatásügyi minisztérium kolozsvári államtitkársága 38860/920. sz. rendeletével Udvarhelyvármegyében a következő magyar tanítókat nevezte ki a román állami iskolákhoz: Szathmáry Ferenc (Abásfalva), Vida Mózes (Agyagfalva), Derzsy Géza, Derzsyné Debreczy Ilona (Bágy), Gyarmati Dénes (Benczéd), Török Ferenc, Szalontai Béla, Szalontai Vilma (Bözöd), Nagy Ferenc, Bartos Teréz (Énlaka), Asztalos Ferenc, Asztalos Juliánna (Felsőrákos), József János (Firtosvárja), Bíró Lajos, Kiss Erzsébet (Gagy), Vajda Antal, Györffy Erzsébet (Homoródalmás), Pálfi Ákos, Bencze Ilona (Homoródszentpál), Andrási Samu (Hsztpéter), Siketes Sándor (H-Ujfalva), Gálfalvi Péter (Kadács), Kelemen Lajos (Karácsonfalva), Demeter Mihály (Körspatak), Farkas Gábor (Medesér), Rákosi Béla, Szentgyörgyi Mihály (Nagysolymos), Kiss Albert (Óczfalva), Györkes Mihály, Kertész Albert, Lőrinczy Béla, Blájer Balázs, Kinda György, Madarász Veronika, Bod Emma, Gál Erzsébet (Székelyudvarhely), Boros György (Recsenyéd), Batori Miklós (Sz.-Dálya), Becsk János (Sz.-Magyaros), Jakab József (Sz.-Muzsna), Bartalis Márton (Városfalva), Demeter Miklós, Péter Etel (Petek), Dedk Ferenc (Sz.-keresztur).

— **A csikszeredai ref. egyház** e hó 26-án (szombaton) a Hutter-kávéházban tea-estélyt rendez, melyre ezután is meghívja a közönséget.

— **Eljegyzés.** Gilezdn János székelykereszturi járási szolgabíró eljegyezte Leveleki Annust Parajdon. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Egyszerűsítették** a Magyarországra való utazást. Az utleveleket ezután az egyes megyék és városok szigurancái fogják láttamozni. Jövőre tehát nem kell Kolozsvárra emiatt utazni. Azonban a követségi láttamozást még Bukarestben végzik.

— **Segédjegyzők.** Udvarhelyvármegye főispánja László Lajost Lövé-tére, Bencze Dénest Oklándra, Hegyi Gergelyt Nagyalambfalvára, Péter Károlyt Szentegyházfaluba és Szabó Dénes Imrét Zetelakára segédjegyzőnek nevezte ki.

— **A 40%-os bonok** beváltására szükséges előmunkálatok az adóhivatalnál most folynak. A pénzellátomány őrzésére már megjött a felsőbb intézkedés. Így tehát remélhető, hogy a beváltás is a napokban kezdetét veszi.

— **Postamesteri.** A kolozsvári posta- és távirtdigazgatóság Szabó Katalin Vilma az oklándi posta- és távirtdigazgatósághoz postamesternek nevezte ki.

— **Fa- és malomipari rt.** céggel Goldschlag Ossiás és Engel Oszkár szakemberekkel az élén, Stupjár Samu volt kir. főügyész helyettes, Jakó Pál volt törvényszéki bíró és Kozocsa Mihály volt pénzügyi számtanácsos, új iparvállalatot létesítettek Marosvásárhelyt, a ref. egyház malmával kapcsolatosan. Segíts magadon s az Isten is megsegít! A derék uriember — úgy látszik — nemcsak ismerik, de gyakorolják is ezt az igaz közmondást, ami sokaknak dicséretes példát szolgálhat...

— **Sorozás.** Az 1900-ban született, valamint a múlt évben alkalmatlan 1897, 1898, 1899. években született katonaköteles ifjakat e hó 28-án reggel 8 órakor sorozásra állítják Székelyudvarhelyt.

— **Csikóvármegye** területén a lakosság száma 141 ezer 48 lélek. Ebből férfi 70 ezer 430, nő 70 ezer 618, tehát a nők száma 188-cal nagyobb a férfiakénál. Nemzetiségre nézve magyar 109 ezer 29, román 29 ezer 180, német és sváb 285, zsidó 1861, más nemzetiségű 693. A lakosság száma az 1910-iki népszámláláskor 149 ezer volt.

— **Dr. Adorján Samu** kir. táblabíró szabadságáról vissza érkezett Székelyudvarhelyre és az agrárreform vezetését Székely Ferenc kir. törvényszéki bírótól ismét átvette.

— **Deszélyes tünetek az adó miatt.** Mint illetékes forrásból értesülünk — Székelyudvarhely iparos polgársága körében messzekiható következményű elhatározás kapott lábra. A felemelt adók és pótdók, sokakat annyira megrémített, hogy iparigazolványukról inkább lemondanak, mintsem ez adók elviselhetet-

HIREK.

— **Hihetetlen hírek.** Mondják, hogy a múlt vasárnapi hó »aktuális torlódás«-t nem idézett elő;

mondják, hogy az erdővidékiek a gazdagylésről hazáig nem gyalogoltak;

mondják, hogy a »köröclés« nem gürcölés;

mondják, hogy egyik erdővidéki jegyző fegyverrel a Rikán átmenni éjjel nem mer;

mondják, hogy egyik állam az autó-taxi mellé a levegő-taxi »beindítását« is tervezi;

mondják, hogy a tisztviselők fizetésüket minden elsején pontosan megkapják;

mondják, hogy az új ebadórendelet a városi kutyák éjszakai utcai csoportjai, elégtelt morgással tárgyalják;

mondják, hogy a kőkereszt körül még a legpogányabb ember is »im arcára« nem borul.

E hírek valódiságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Értesítés.** A vármegyei főállatorvos ezután tudatja a gazdaközönséggel, hogy állatorvosi gyakorlatot nem folytat.

— „**Vége lesz a pillágnak!**”

címmel lapunk múlt számában megjelent közleményünk nagy érdeklődést keltett. Az újságárúsitó helyekről a „Székely-Udvarhely”-et szétkapkodták és második kiadást is kellett rendeznünk, hogy a közönség keresletét kielégíthessük. Az érdeklődés egész héten át tartott, mert Hermann Gyula festőművésznünk a Lahamts csillagász által jósolt márc. 12-iki eseményt, három darab rögtönzött művészi festményével, alaposan kiharikaturázta. Az első kép a székelyudvarhelyi Kossuth-utcat ábrázolja, háttérben a Budvár ral. Az éjszakai hangulatban ismeretlen alakok — a „kaszás” üstökös cián gázától alétan hemperegnek. A gyermekek legnagyobb öröme, még a ló és kecske sem hiányzik a társaságból. A második kép Lahamts ur képzelte alakját örökíti meg, amint az érkező üstökös a csillagvizsgáló látcső mellett, szétborzolt ősz-szakállával, megrémülve látja. A „Székely-Udvarhely” riportere pedig a falon függő „Temps”-et olvassa és hóna alatt egy újságcsomó. A harmadik karikatura a földgömb egyik felét mutatja egy óriási kaszás csontvázzal, mely az egész földet lekaszálja. Természetesen mind a három képen az üstökös nagy fényes-

len terhét magukra vállalják. Ez az állapot a székely anyaváros rendkívüli fejlődésnek indult iparára nézve, erős csapást jelent. S ha ez tovább is így tart, nemcsak a város ipara fog visszafejlődni, hanem annak forgalmát is megbénítja. Az államnak feltétlen jövedelemre van szüksége. Ezt mindenki elismeri. Azonban azokat a jövedelmeket úgy kellene előteremteni, hogy abból ne teher, hanem a polgárság anyagi boldogulása következzen. Az állami jövedelmeknek ezutóbbi módon való szaporítására igen sok eszköz kínálkozik, csak meg kell ragadni azokat és — sok tanácskozás nélkül — azonnal foganatosítani.

— **A tisztviselők Olvasó-köre** e hó 8-án ismét egy igazán kedves, jól sikerült estéllyel gazdagította eddig elért eredményeit. A Barkóczy-féle étterem zsufolásig telt közönsége, valóban nagy műveltségben részesült, melyet a kiválóan tehetséges zeneművész vonósnyegyes nyújtott. Schubert „Militär Marsch“-ával kezdték lebilincselő játéukat, mely után emelkedett hangulatban Schaller Quartetino-ja; Mozart Menuette sinfonie 3. és Mendelssohn Lidone vorte-jának részletei következtek az időközti szünetekkel. A kitérő vonósnyegyes: *Bányai János*, *Dr. Filó Ferenc*, *Dr. Pelczér Vilmos* és *Dr. Voszka István*, valóban művészi produkáltak s mindnyájunknak teljes elismerését, bőségesen kiérdemelték ezuttal is. A zeneszámokat *Dr. Filó* monolog-előadása követte. *Gabányi „Desperat ur“* c. magánjelentését adta elő nagy sikerrel. Később pedig ügyes bűvészmutatványával és kupléival szórakoztatta a közönséget. Ha még megemlítenénk azt a sok értékes tárgyat: kávépótlék- és pomádétól kezdve a legfinomabb bonbonokig, pezsgőig, amelyet a sorsolásnál nyerni lehetett s a reggelig tartó fesztelen táncmulatságot, a kitérő hushagyó keddi estélyről híven beszámoltunk. Azt azonban megemlítenünk tartjuk, hogy az estély fáradhatatlan rendezője *Dr. Voszka* volt, aki — úgy látszik — amily kiváló tehetség és pontos egyéniség hivatalában, épen olyan nagy nyeresége társadalmunknak. A termet is saját művészi festményeivel és karrikatúráival ő díszítette.

— **Utkaparó.** Udvarhelyvármegye főispánja *Lőrincz Lajost* utkaparónak nevezte ki.

— **A műkedvelő társaság** e hó 5-én Székelyudvarhelyt, a „Bukarest“-szállószínháztermében „A megfordult világ“ c. szatirikus korrajz előadásával mutatkozott be. Helyi aktualitásokról lévén szó, a terem zsufolásig telt közönséggel. Nagy tetszéssel találkozott *Kónya Jancsi* cigányprimás zeneszámai, melyeknek szövegét *Veterán* írta. *Kónya* zeneszerzői tehetségétől még sokat várhatunk. Az anyagiakban jól sikerült előadást, melynek szereplői mindannyian elismerést érdemelnek, kávéházi mulatozás és hajnalig tartó kedélyes tánc követte.

— **Áthelyezés.** A minisztérium *Galik János* pénzügyi tanácsost Brassóból hasonló minőségben a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságához helyezte át.

— **Az időjárás** Csikban alapos telet hozott. Erős és tartós hidegek vannak. E hó 11-én pl. mikor Székelyudvarhelyt a hőmérő 3 Celsius fok melegezt mutatott, ugyanakkor Csikszerebából 30 Celsius fok hideget jeleztek.

— **Bikakiállítás.** Az Udvarhely-megyei Gazdasági Egyesület régi jóhírnevű bikakiállítását e hó 28-án Székelykeresztúron, a vásártéren, *Dr. Sebesi Miklós* szolgabíró elnöklelte alatt, *Ugron Zoltán*, *Gagy László*, *Gagy Tamás* és *Benkő Mihály* tagok részvételével, az idén is megtartja. A kiállítás d. e. 10 órakor veszi kezdetét. Díjak: 50, 40, 25, 20, 15 lei. Az eladott állatok vételárának 2% a az egyesületet illeti.

— **A csikszerebái Korcsolyaegylet** hushagyó kedden — mint saját tudósítónk értesít — műsorral egybekötött táncmulatságot rendezett. Az estély úgy anyagilag, mint erkölcsileg, fényesen sikerült.

— **Sötét utcák.** Ilyenek nemcsak Székelyudvarhelyt, hanem — mint lapunkat onnan értesítik — Csikszerebában is vannak. Egyes forgalmasabb utcák sincsenek megvilágítva; noha a villany ára itt is, ott is emelkedett. Felhívjuk e tarthatatlan állapotra az illetékes körök figyelmét.

— **Oltáregyleti estélye** volt e hó 10-én a székelyudvarhelyi Oltáregyletnek. *Kónya Jancsi* zenekara nyitotta meg. *Kovács Perzsi* szavalt. *Boros Lenke* sikerült zongorajátékával mutatkozott be, mint a város új műkedvelője. *Orbán János* székelykeresztúri plebános igen érdekes szabad előadást tartott. *Dr. Orbán Domokosné* zongorakisérettel énekelt nagy tetszés mellett. *Szó Róza* pedig *Flórián Aranka* zongorakisérettel melodramát adott elő hatással. A műsor legkiemelkedőbb pontját: *Bányai János*, *Dr. Filó*, *Dr. Pelczér* és *Dr. Voszka*, a székelyudvarhelyi vonósnyegyes művészi játéka képezte, melyet a közönség szünni nem akaró tapsokkal honorált. A legközelebbi estélyt e hó 24-én rendezik és pedig: *Dr. Orbánné*, *Dragomán Domokosné* és *Kehl Istvánné*.

— **A dohány árát** ismét felemelték. A II. rendű dohány árát 90 leiről 100 leire, a III. rendűt 40 leiről 50 leire emelték. Az elsőrendű luxus és regatdohány ára a régi marad. Ezenkívül az egyes cigaretták árai emelkedtek.

— **Budapest — Kaliforniában.** Igen érdekes magyar telepítési társaság alakult Kaliforniában, hol kárikula, de tél sincs, mert január és február hóban érik a narancs. A 40 ezer acre nagyságú telep közepén már meg is alakult a magyar főváros, melyet „Budapest“-nek neveztek el.

— **Fordításokat román nyelvre** bármilyen ügyben vállalkoz. Cím: Székelyudvarhely, Petőfi-utca 8. sz.

— **Caupa testvéri szeretetből.** *Ciort Mihályt* a testvére *Ciort Mózest* megverte. A verekezésből bicskázás fejlődött s ebből súlyos testi sértés, mely után orvosi kezelés. Azután pedig a csendőrség az ügyesség kezébe adta az ügyet és így — előre láthatólag — fogház lesz a vége. Ennyi bajt csinál a verekezés — békében s az emberek, sőt még a testvérek sem tudnak egymással békességben élni.

— **Tüzeset a városházán.** Székelyudvarhely város adópénztárnoka tegnap reggel észrevette, hogy a számvivőseknél ugyanott, ahol már egyszer baj volt, ismét lappangó tűz keletkezett, amely pár nap óta tart. A szomszédban levő *Szörger Ferenc* tűzoltóparancsnok közbejöttével a tüzet sikerült elfojtani s az esetet bejelentették a rendőrségnek.

— **A takarmányok árát** a földművelésügyi minisztérium 23484—920. sz. rendeletével, további intézkedésig, a következőleg szabályozta: Széna 35 lei, lóhere, lucerna, köleszalma és tatárka 45 lei, buza- és rozsszalma 26 lei, lencse-, bab-, és borsószalma 20 lei, árpa-, zabszalma 25 lei, kukoricakóré 15 lei, napraforgó-, lenmag- és repcepogácsa 40 lei és takarmányrépa 20 lei minánsánsként.

— **Felmentett székelyek.** Még 1919. március havában több deményházi székely legény megtámadott és megvert egy román katonát. Majd — állítólag — a csendőrség lefegyverzését is tervezték. A büntetés elől azonban elszöktek Magyarországra. Helyettük öt ártatlan embert fogtak el, akiket el is ítéltek Nagyszebenben. Cluj—Kolozsváron aztán a múlt héten tartott főtárgyaláson mindannyiát felmentették és így két évi súlyos rabság után, azonnal szabadlábra helyezték.

— **Dolgozik a „Turul“-cipőgyár.** Lapunk egyik közelebbi számában mi is megemlíttük az „Uj Kelet“ nyomán, hogy a temesvári „Turul“-cipőgyár üzemét beszüntette és munkásait elbocsátotta. Mint a gyár most bennünket értesít — „ez a valóságnak nem felel meg“, miután csak arról van szó, hogy — mint a többi üzemek Bánáiban és Erdélyben — *leszállított mértékben* dolgoznak. Ez pedig az általános szállítási nehézségekre és pénzhányra vezethető vissza. De teljes üzembeszüntetésről és a munkások elbocsátásáról szó nincs.

— **40 méhcsalád után 6000 lei adót** róttak ki egy szomszéd vármegyei, aranyosgerendi méhészgazdára — mint a marosvásárhelyi „Az ellenzék“ írja. Azzal a biztatással írták össze egyes megyékben a méhcsaládokat, hogy eszközöket, tankönyveket osztanak ki a méhészeknek és im, itt van az első tandíj — panaszkolja a méhészgazda. Annyi bizonyos, hogy ennél okosabb adó-alapot lehetne és kellene is találni.

— **Posztópányolási díjakat** Udvarhelyvármegye területére az ármegállapító bizottság a következőleg szabályozta: 1. A ványolást teljesítő szekerével összeszedett posztó métere után 7 lei 50 b. 2. A ványoltatók által szállított posztó métere után 5 lei. 3. A ványoló székhelyén lakók méterenként 4 leit fizetnek munkadíjképp.

— **Ügyvédi hír.** *Dr. Kálmán József* az udvarhelyi törvényszék volt bírója, *Dr. Váró Géza* udvarhelyi ügyvéddel társulván, irodáját Árpád u. 6. szám alatt megnyitotta. 3—3

— **Kéménytűz** volt e hó 10-én este Székelyudvarhelyt, a Batthyánytérén levő Szentkovits házban. Jó volna, ha a kéményseprők kissé nagyobb gondot fordítanának a seprésre. (Beküldték.)

— **Azt a homoródabásfalvi lakost** keresi a székelyudvarhelyi rendőrség, aki nagyobb mennyiségű fejkendő eladott, hogy azokat neki hivatalból átadhassa.

— **Mindenki megtanulhatja az Esperanto világnyelvet** legjobb tanárok vezetése alatt bármely városban és faluban. A Tg — Murasi (Marosvásárhely) Esperanto Centro ugyanis életbeléptette a levelezés által történő távoktatást, ami sok országban már gyakorlatilag is jónak bizonyult. Lényege az, hogy a növendék tíz-husz levél útján a teljes Esperanto gramatikával és több ezer szóval ismerkedik meg, még pedig a legkomolyabb ellenőrzés mellett, miután a tanuló minden egyes levél cikkére egy dolgozattal válaszol, melyet a Centro tanárai kijavítanak s a következő lecke mellékelésével visszaküldenek. Szíves levélbeli megkeresések Esperanto Centro Tg. Muras (Marosvásárhely) címre intézendők.

— **A rendőrségnél** mintegy 125 drb fejkendő van letétben Székelyudvarhelyt. Az igazolt tulajdonos átveheti.

— **Bármilyen kérvény,** mely bélyeggel ellátva nincs vagy a bemutatásnál a bélyegilleték szabályszerűen le nem rovatott, irattárba helyezendő, illetve a félnek elintézés nélkül vissza adandó. (Gazetta Oficiala 10. sz. 7936—920. sz. rend. III. m) pontja.)

— **A Royal-mozgóba** (Székelyudvarhelyt) ma, vasárnap délután fél 6 és este 8 órakor színre kerül *Pásztor A. regénye: 100,000 koronás ruha* 4 felvonásban.

— **Azonnal eladó:** 2 matt ruhaszekrény, 1 íróasztal, 1 zöld lószőrgarnitúra, 1 schezlon, 1 nagy szőnyeg, 1 fehér kihuzós cselédágy, 1 vendégágy matraccal, 1 konyhaméreg, 1 sakkasztal. Cím: Petőfi-u. 31. sz., a bejáratától balra.

Románnyelv tanítást elvállal kedvező feltételek mellett. — **Demeter Ilona** Batthyány-tér 16. sz.

SZÉKELY GAZDA.

A segélybélyeg kötelező használata.

Közönségköréből*

Gazdakörök ébredése. A régi gazdakörök hosszas álmukból egyenkint kezdenek feléledni s munkába állani. Ma innen, holnap onnan kapunk hírt, hogy a gazdakör megkezdte működését s magában egyesíti a falu minden számot tevő gazdáját. Amilyen örömmel vesszük tudomásul a gazdák munkába állását, ép oly aggodalommal gondolunk arra, hogy vajjon ebből az eleven ébredésből nem lesz-e hiútelenség elalvás, amiként nálunk szokás lenni. Mert nehéz dolgok járnak s ma a nép részére nem oly könnyű feladat előteremteni a mindennapi szükségességeket s a mi gazdáink ahhoz voltak hozzászoktatva, hogy a gazdasági kultúrához az utolsó mütrágyáig, ha csak lehet ingyen kapjanak mindent.

Megváltozott életet élünk s az a fő, hogy a gazdasági és kereskedelmi világ nehézségeit képesek lesznek e megélni s vajjon a változott körülmények folytán mennyire nyilvánul meg az akarat, hogy önmaguk erejéből indítsanak és teremtsenek gazdasági erőforrásokat és így megélhetési könnyebbségeket. Mert ha ez nem tör fel a gazdák akaratából, úgy a gazdaköröknek nem lesz hosszas életük. Már pedig gazdasági kultúránk föntartása és megerősítése érdekében feltétlen kívánatos, hogy azok a gazdakörök bármily önállóan is működjenek, tervezzenek, alkítsanak és építsenek.

Tudjuk, hogy változott viszonyok közé kerültünk s azt is tudjuk, hogy a székely kisgazdák zöme a világháború alatt messze országokat bejárva, akarva, nem akarva megismerkedtek az idegen világ gazdasági fogásaival s ez az ugynevezett életiskola nagyon megváltoztatta a gondolkodásmódokat is, minélfogva hisszük, hogy ma a gazdasági életrend megteremtését illetőleg nagyobb az akarat és több is a cselekvési készség, mint régebben vala. Azért reméljük, hogy a mai munkábaállás nem efemer jellegű lesz.

Ha nézzük azon pontokat, melyek munkálására a gazdák felállanak s amit mi is lapunk hasábjain igen gyakran felemlítettünk, nem lehet senkinek gáncsa, hogy ez az alapvető igérkező gazdasági munka beinduljon és új élet támadjon a vármegyék minden zugában. Épen azért csak bátran előre gazdák azon az uton, melyen elindultak, mert veletek van és támogat mindenki, hisz mindnyájunknak érdeke, hogy a vármegyék erősebb gazdasági alapot nyerjenek s a gazdák is teherviselőbbek lehessenek.

Szegénységgel, panasszal soha semmire sem mehetünk. Tenni és alkotni, ez ma a jelszó s mindent újra építeni, ez ma a kötelesség. A gazdasági rend megrendülése ma mindenkit munkába szólít és mindegyiknek, még az utolsó koldusnak is dolgoznia kell, ha megélni akar.

A segélybélyeg a következő esetekben alkalmaztatnak:

A) a posta-, távirda- és telefonnál: 1. Az ország belsejébe küldendő levelező lapok, franco vagy ajánlott 10 bani. A helyben és külföldre szóló levelező lapokra segélybélyeg nem alkalmaztatik.

2. 25 bani minden belföldi távirat, telefonon feladott távirat, telefoni beszélgetés vagy értesítés után, minden szállítólevél, valamint a bel- és külföldi csomag megérkezését igazoló értesítés után.

3. 50 bani külföldi vagy válasz fizetett távirat után. A segélybélyeg pénzben is leróható.

B) A pénzügyminiszterium által kibocsátott okmánybélyeg mellé: 1. 25 bani minden lapért, a csekk, utalvány vagy nyugtakönyvből.

2. 25 bani az iktatókönyvek minden lapja után, amit a kereskedők, iparosok, részvénytársaságok, szövetkezetek, segélyegyesületek, bankok is kötelesek betartani a kereskedelmi törvénykönyv szerint, valamint a szállodák, gyógytárak, gyárak, bármilyen közvetítők, ügynökök, bányák, kő-, nyersolaj- és erdőtermelők, ellátási-, szállítási vállalatok. Ezen esetben a szükséges bélyeg-ellenértékével kiegyenlíthetők.

3. 25 bani minden átadást igazoló nyugta vagy igazolvány után, valamint a máhha elszállításáról szóló vasuti elismervény után.

4. 25 bani a vasut, tenger- és folyóhajózási társaság által kibocsátott és az érkezett áru felvehetőségéről szóló értesítés után.

5. 25 bani minden különböző társaságok, intézetek és vállalkozók által üzleti ügyben kiadott nyugta és iparigazolványok után, a mérnökök, okleveles építőmesterek, építési vállalkozók tervei és költségvetései után.

6. 25 bani a bíróságok által kibocsátott minden idézőlevél és végzés után, valamint kézbesítési vételek után is.

7. 25 bani a marhalevél után.

8. 25 bani minden a közhatalomhoz intézett kérés után, a különtörvény által bélyegmentesnek nyilvánítottakon kívül, azután az Ő felsége a királynak, a törvényhozó hatóságoknak címzettek kivételével és a választási és bünygyben beadott kérések kivételével.

9. 25 bani a magánosok által valamely nyilvános jellegű pénztárba befizetendő összegekről szóló nyilatkozatok után, nemkülönben a vámhivataloknál tett nyilatkozatok után.

10. 25 bani minden határ átkelési igazolvány után, valamint személyazonosság és szabad tartózkodási igazolvány után.

A hatóságok nem fognak egyetlen szabályszerűleg fel nem bélyegelt ügyet sem elintézni.

C. Hitel- és váltóintézeteknél: 1. 25 bani minden az ügykezeléssel kapcsolatosan kiadott nyugta, vagy igazolvány után.

2. 50 bani minden üzleti számla vagy árujegyzék (bordereaux) után.

3. 50 bani az értékpapírok vétele, vagy eladásáról szóló jegyzék (bordereaux) után.

D) Vasuti hálókocsiknál: 1. 5 lei segélybélyeg az ágyakkal ellátott nemzetközi vasuti hálókocsik minden jegye után.

2. 5 lei minden ingyenes utazásra jogosító igazolvány után ezen nemzetközi vasuti hálókocsikra.

E) Kereskedelmi- és iparvállalatoknál: 1. 25 bani a számlára, amit bármely kereskedelmi- és iparvállalat kiad.

2. Arányos és haladó illetékek.

F. Hitelintézetek és váltóüzleteknél.

1. Egy arányos 50 banis illeték minden ezer vagy tört szám után az értékpapír vétel és eladási jegyzékre, a fönt megállapított 50 bani fix illetéken felül.

Ezen esetben a bélyegilleték ellenértéke befizethető.

G. Nyilvános előadások és ünnepélyeknél. 1. 10 bani minden egész lei, vagy töredéke után, a színház, mozi, hangverseny, estély, előadási belépti jegyre, nemkülönben a nyilvános szórakoztató helyiségekben, kertekben, a szabadban rendezendő ünnepélyek stb. belépti jegyeire.

A fix bélyeg ellenértéke készpénzben is leróható. A lerovások 15 naponként fogantatosítandók. Akárhányszor ily nyilvános szórakoztató helyiségek nyitnak, vagy bezáratnak, a tulajdonos vagy vállalkozó ezt a „Social Asistentia” főigazgatóságnak, vagy képviselőjének bejelenteni köteles.

H. Luxuscikkek raktáraknál 1. Autó eladás, ékszer, arany és ezüst nemű cikkek eladása, parfüm, csipke és selyem üzletek cikkek luxuscikkeknek tekintetnek.

Luxus tárgyak továbbá a szőrmék, szőnyegek, 2500 leien felüli értékű szoknyák, 600 leien felüli kalapok és 10,000 leien felüli értékű butorzat, szobánként számítva.

Az ezek után járó bélyegdíjak a következők: 2 lei bélyeg minden 100 lei, vagy töredéke után 1000 leig. 30 lei bélyeg minden 1000 lei, vagy töredéke után 1001—5000 leig 40 lei bélyeg, minden 1000 lei vagy töredéke után 50 lei bélyeg.

Az üzletek melyek ily cikkek eladásával foglalkoznak, kötelesek a ragasztott vagy nyomtatott említett összegű bélyeggel ellátott jegyzéket vezetni.

Ha luxus cikkek és egyéb ily bélyeg alá nem eső cikkek eladásával foglalkozik, mindkét nemre előírt külön-külön jegyzéket is köteles vezetni a raktártulajdonos.

J. Fogyasztási helyiségek és kereskedelmi vállalatoknál: 1. A fizetési jegyzékek, a szállodák, éttermek, különféle vendéglők, kávéházak, cukrászdák, sörcsarnokok, korcsmák, bodegák, tejszarnokok és egyéb fogyasztási helyiségek a következő segély bélyeg illeték alá esnek: 25 bani ha a fizetendő összeg 5 lein alól, 50 bani ha a fizetendő összeg 5 leitől 20 leig, 1 lei ha a fizetendő összeg 20 leitől 50 leig, 2 lei ha a fizetendő összeg 50 leitől 100 leig, 100 leien felüli összegeknél a fönt részletezett bélyegdíjon felül még minden 100 lei, vagy töredéke után 2 lei díj fizetendő.

A postahivatalnál kapható lesz oly jegyzék, melyen a fönti bélyegdíj nyomtatva van.

Van iparoskör, nincs iparoskör?

Ily címen e rovat alatt ma egy hete egy cikkcske jelen válaszunkra késztet:

A Polgári Kör 1916. évben a me- nekülés alkalmával beszüntette működését. A következő évben a régi városháza lebontásával helyiség nélkül maradván, a kör butor darabjait a Munkásbiztosító Pénztártól bérelt egy szoba helyiségbe hordattuk, mert alkalmas helyiséget működésünk folytatására nem kaptunk. Minderről pedig a cikkíró urnak is tudomása van.

Ily körülmények közt több tag felkérésére jött össze a kör választmánya és úgy, ahogy lehetett, legalább részleteiben enyhíteni igyekezett az elhelyeződésen az által, hogy a Szabó Károly-féle Kőkereszt téri helyiség egy szobáját nyitotta meg tagjai részére.

Mindezt pedig szükségszerűleg tette a választmány addig is, míg alkalmas helyiséget fog találni, hol a közgyűlés és a tisztújítás is megtartható lesz.

Ami pedig a helyiség szerzését illeti, arra nézve a választmány mindent elkövetett és elkövet s bírja is illetékes tényező ígéretét a lakás mihamarabbi kiutalására vonatkozólag.

Igaz ugyan, hogy a kör választmányának mandátuma lejárt, de fönt említett okból — lévén a jelen helyzet vis major-on — meghosszabbodott.

Elég sajnós, hogy ily helyzetben van körünk, azonban nemcsak mi, hanem sok oly Kör és Testület van hasonló, sőt olyanabb helyzetben, melyek saját épületüket is nélkülözik. A Polgári Kör választmánya.

— Dani bá-e vagy bácsi? Lapunk múlt számában az oly nagy érdeklődést keltett „Vége lesz a világnak!” című tréfás cikkünkben szó esett az öreg néhai Asztalos Dani bátyánkról is, aki azt a szállóigeeként fennmaradt kijelentést tette volt. A néhainak fia: Asztalos Dániel most egy nyilatkozatot hozott be szerkesztőségünkbe. Kijelenti abban, hogy annak idején, Kassay F. Ignác már szintén néhai polgármestersége alatt, nem az ő édes atyja, hanem boldogult Szeles Jakab mondotta volt a polgármesternek: „ha mönyünk, mind mönyünk”... Azt írja továbbá, — amit mi sem vontunk kétségbe — hogy boldogult édes apja köztiszteletben álló öreg székely volt, aki utolsó percéig megőrizte nemzeti viseletét. Igaz, hogy úgy a magasabb körök, mint a jobb polgár családok „Dani bácsi” címmel szólították meg, de senki rajtuk kívül „Dani bá”-nak nem. Mi pedig erre csak annyit mondhatunk, hogy a székely a „bá”, „bácsi” vagy „bácsika” kifejezéseket egyenlően használja és abban sérelmet eddig még egyetlen székely sem látott...

* E rovat alatt helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, kizárólag a be- küldő felelősségére. Szerk.

Kiadja: A lapkiadó-társaság. A szerkesztésért felelős: Ébert András.

Az odorheui kir. törvényszéktől.
C. 676—1920/2.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék köz-
hírré teszi, hogy Bálint Ferencné sz.
Gáspár Lidia síklódi lakos részéről
az 1911. I. t.-c. 733. §-ának 3.
pontja alapján előterjesztett kérelem
folytán, az állítólag eltűnt Bálint
Ferenc (a.só) volt síklódi lakos
holttanyilvánítása iránt az eljárást a
mai napon megindította és az el-
tűnt részére ügygondnokul Dr Lu-
kácsffy Elek odorheui ügyvédet ren-
delte ki.

Felhívja a törvényszék az eltűntet
és mindazokat, akiknek az eltűnt
életbenlétéről tudomásuk van, hogy
a bíróságot, vagy az ügygondnokot
az eltűnt életbenlétéről értesítsék,
egyszersmind közöljék, azokat az
adatokat, amelyekből az eltűntnek
életbenléte megállapítható, mert el-
lenkező esetben a bíróság az eltűn-
tet a jelen hirdetménynek a Gazetta
Oficiálába történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy
év letele után bírósággal holtak fogja
nyilvánítani.

Odorheiu, 1920. december 12-én.
Dr Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Burkhard József shiv. tisztv.
3—3.

Az odorheui törvényszék.
C. 1058—1920.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék köz-
hírré teszi, hogy Kusztor Lajosné
sz. Vitus Teréz szentegyházassalvi
lakos részéről az 1911. I. t.-c. 748.
§-a alapján előterjesztett kérelem
folytán, az orosz fogságban, a kö-
zép ázsiai Samaria tartomány Sa-
markan nevű városában 1916. ja-
nuár hó 8-án állítólag elhalt Kus-
ztora Lajos volt szentegyházassalvi
lakos elhalálása tényének meg-
állapítása iránt az eljárást a mai
napon megindította és az állítólag
elhalt részére ügygondnokul Dr Vass
Lajos ügyvéd, odorheui lakost ren-
delte ki.

Felhívja a törvényszék Kusztor
Lajost és mindazokat, akiknek az ő
életbenlétéről tudomásuk van, hogy
a bíróságot vagy az ügygondnokot
Kusztor Lajos életbenlétéről érte-
sítsék, egyszersmind közöljék azo-
kat az adatokat, amelyekből az ő
életbenléte megállapítható, mert el-
lenkező esetben a bíróság a jelen
hirdetménynek a Gazetta Oficiálában
történt harmadszori beiktatását kö-
vető naptól számított 3 hó letele
után a nevezett elhalálásának té-
nyét a bizonyítás eredményéhez ké-
pest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1920. december hó. 16.
Dr Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Nagy Lajos shiv. tisztviselő.
3—3

Hölgyek sok pénzt megtakarít-
hatnak, ha kalapjukra dísz-
téseket festetnek nálam. — Fes-
tek továbbá: divánpárnákra, reti-
külökre; megrendelés szerint falli-
szőnyegeket, kályhaellenzőket. Fény-
képnagyítókat és olajarcké-
peket, valamint táj- és szentképe-
ket. Festő órákat adok mérsékelt
díjazásért. — Házhoz is elmegyek.
Hermann Gyula, műfestő.

Két bolti legényt havi
fizetéssel fel-
veszek. Cím e lap kiadóhivatalában.

Egy telyesen új bordó plüsch
salon garnitúra eladó:
Megtekinthető d. u. 2—4 ig Orbán
B.-u 10.

Kiadó lakást

(1 szoba, konyha) keresek márc. 20.
esetleg ápr. 24-ére. Cím a kiadóban.

Jusson eszébe!!!

Jól és izletesen csak a „Bukarest”-
szálló éttermében ékezhettek Ki-
tűnő borok. Pontos kiszolgálás.
Esténként Kónya Jancsi hírneves
cigányprimás és zenekara hang-
versenyez. Az előkelő társaság
találkozója

Nagyobb mennyiségű
gyermekcipő
érkezett és olcsó áron kap-
ható a „Cetatea”-nál Székely-
udvarhelyt.

Ne feledje el

a lapunkban közölt hirté-
telek nyomán hirdetőink-
hez intézett bármely ügy-
ben a „Székely-Udvarhely”-
re hivatkozni; önnek ez
:-: hasznára lesz. :-:

Végre van egy családi

parroda,

ahol minden háziasszony,
elkészíttetheti szükségleteit

Dolig Keresztélyné
Székelyudvarhely, Árpád-u.

44. sz. alatt
(em.) meg-
nyitotta var-
rodáját, mely-
ben a legké-
nyesebb es-
télyi és ut-
cai ruháktól

kezdve, mindennemű női ru-
hák, pongyolák, bluzok, női
és férfi lehneműek, meny-
asszonyi kelengyék, leányka
és fiugyermekruhák olcsón,
pontosan, a legújabb divat
szerint készülnek. Átalakítá-
sokat is lelkiismeretesen végez.

Eladó gőzmosóda

Mosó-, vasaló-, fé-
nyesítő-, préselő- és
szárítógéppel vil-
lannyerőre beren-
dezett gőzmosóda,
mindentéle kellékek-
kel 45 ezer leiert
azonnal eladó. Vevőt
az üzlet folytatására
bevezetik. Bővebb
felvilágosítás :-:

Almási Lajos

kereskedőnél nyerhető Székely-
udvarhelyt, Kossuth-u. 27. sz.

200-250 szál cseri

25—40 cm. mellmagasságú al-
mérővel, hossza 3—6 öl
eladó. Ezt a felvételt még 1912-
ben, erdész szakértő készítette
s azóta a fák még nőttek. Cím
e lap kiadóhivatalában.

Fürdött-e

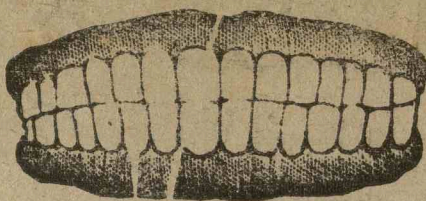
már a **Sósfürdőben?**

Nyitva van: **szombat, va-
sárnap, hétfő és kedd**
o o o napokon. o o o

Hartstein D. fogműterme

Szentkovits-ház. — Batthyány-tér 4. szám.

Amerikai módszer szerint készít szájpaddás nélküli
fogsort, arany-koronát csapp fogat és kaucsuk
munkákat. Rosszul illő fogsorok átalakíttatnak.
Igen tartós, fogtömések. Foghuzás érzéstelenítéssel.

Már azért is módomban
áll a t. közönség igé-
nyeit a legjobban ki-
elégíteni, mivel minden-
nemű technikai munkák
lól felszerelt saját la-
boratoriumomban ké-
szülnek a legkitűnőbb
külföldi anyagokból.

Az élet Az élet Az élet könnye könnye könnye állandó házi orvos.

Biztos, könnyű és ingyenes, mindenki által
érthető s szükség esetén önmagára és
övéire azonnal alkalmazható gyógymód

1. kolera, toroklob, tifusz, ebdüh, taknyos-
ság, rüh, vérhas, mindentéle himlő és
vörheny (skarlat, petecs), orbánc, buja-
kór, szamarhurut, rákfene; o o o o
2. agy-gyuladás, gyomor- és bélgyuladás,
méhgyuladás, vese-, máj-, lép-, hólyag-
bajok, skrofula, köszvény és csúz, nya-
valyatorés, aranyér, gutaütés, nehéz se-
besülések, vérszegénység, vízkórság, szá-
razbetegség, torok- vagy mandulagyúla-
dás, gyomorkatharrus, örülés stb. ellen.

22 év alatt 400-nál több különböző
esetben szerzett tapasztalat nyomán.

Kapható minden jobb könyvkereskedésben és a „Szé-
kely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt.